

Áciratok
Csorna, Arany János Iskola értelmi fogyatékos gyermekek
részére

Csorna mezőváros több, mint hétszáz éves hagyomány-
nyal. A kora-középkori halmaztelepülés kialakulását
követte a késő-középkori 'tervezett' településrészek
mezővárosias karakterű létrejötte: Felsőszer és Alsószer.
Az utcák egységes megjelenését a fésűs beépítésű házak
oromfalas homlokzatai és a közéjük épített nagykapus,
tömör kerítések adták. A hosszú telkek kiszolgáló útjai
így például az Arany János utca is csak a XIX. század
második felében váltak lakóutcákká a kelet-nyugati lefutású
telkek osztásával. Az új területeken a beépítés módja
továbbra is egységes karakterű maradt. A XX. század
második felétől ez a struktúra bomlani kezdett, a mostani
végeredmény egy zavaros megjelenésű, polarizált kis-
város képét tükrözi.

Hasonlóan alakult telkünk sorsa is. Kiindulásként adott
volt egy toldalékszerű épületállomány, melyben meg-
lehetősen mostoha körülmények között működött az
iskola. A meglévő épületekből csak egyet, a hátsó szár-
nyat volt érdemes (kellett) megtartani.

A morfológiai kutatás alapján a házat egy áthajtó udvar-
nal rendelkező nagyparaszti portává egészítettük ki. A
tradicionális elemek tudatos absztrakciójával oldottuk
meg a feladatot. A végeredmény egy önmagában koherens,
saját, rejtett szabályok szerint működő modern épület,
mely vállalja a gyökereit. Különösen a köztes terek kialakít-
ásánál érhető tetten a hagyomány felidézése.

Transcriptions
János Arany School for Children with
Mental Deficiency, Csorna

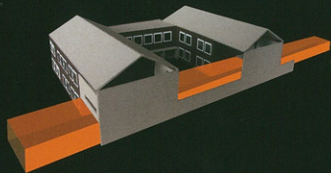
Csorna is a market-town with traditions of over seven
centuries. In the early Middle Ages the development of
the settlement was followed by the late-mediaeval birth
of 'designed' sections called Felsőszer and Alsószer
with the characteristics of a rural town. The integral
appearance of streetscapes is based on houses standing
on the plots' boundary with gabled facades and solid
fences with large gates built between them. The service
roads between the long plots of land - also János Arany
Street - became dwelling-house areas as late as in the
second half of the 19th century by the distribution and
division of plots running east-west. However, the
development method remained uniform on the newly
inhabited areas. Since the second half of the 20th
century, this structure has begun to disintegrate,
today's substance reflects the image of a polarized rural
town with troubled appearance.

Our plot has undergone similar changes. For a starting
point there was an annex-like building in which a school
was functioning under rather adverse circumstances.
Of the existing building stock only one, the rear wing
was worth retaining (or had to be retained).

Based on morphologic research we complemented the
house to be a large farmer's manor with a thoroughfare
yard. We completed the task by the deliberate abstraction
of traditional elements. The final outcome is a self-
coherent modern building functioning amenably to its
own latent rules, which does not deny its roots. The
evocation of tradition features the design of intermediate
zones.

modellfotók / modellfotos

oldalhatáron élő beépítés
houses on the boundary

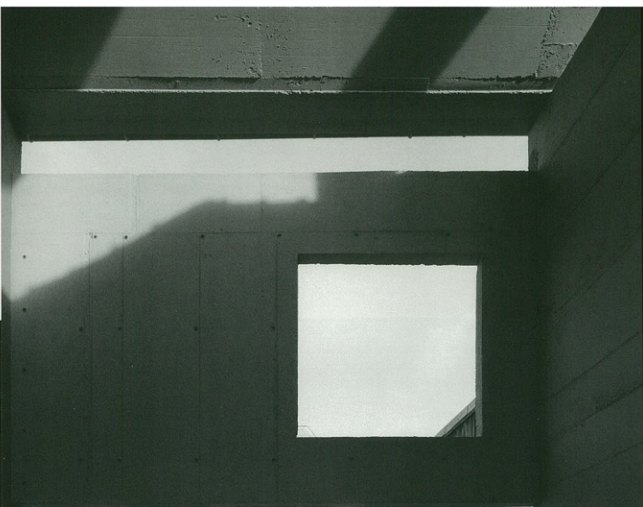

zártosrúvá váló beépítés
closed streetscape

teleknagyság változása a
zártosrúság megtartásával
changing of plotsize with
closed streetscape

a telek és a beépítési struktúra időbeni változása / changing of urban fabric in time

Az utcai zártosorú beépítést a telek peremén egy kapunyílás szegélyezi, mely a kocsiáthajtóban folytatódik. A kapu egy szint magasságban nyitott, felette mindkét oldalról vasbeton lemezekkel zárt, azonban benne nyílások találhatóak. A pajta, az áthajtó tere absztraktnak jelenik meg, a kapunyíláshoz nem rendeltünk kaput. A tér egy falakkal körülrzárt, védelmet és biztonságot nyújtó belső udvarban folytatódik. Az udvar az órák közötti kikapcsolódás helye, de ünnepek befogadására is alkalmas. A hátsó udvar irányában haladva a következő áthajtó szintben már megosztott. A felső szint közvetlenül kapcsolódik a belső téri zsihoz, ugyanakkor a vasbeton sikkal határolt tetőforma alulról is domináns. Az épületben az átmeneti terek átírt változatát alkalmaztuk. Ezek az épületrészek a helyi klimatikus viszonyokhoz kiválóan alkalmazkodtak. A fedett, de oldalról nyitott terek a hátsó traktus zsihozjának meghosszabbítását képezik, az átmeneti évszakokban az életér bővülését jelentik. Erre rímel az a tény is, hogy a sérült gyermekek itt jól érzik magukat. Kint tudnak lenni a szabadban akkor is, ha esik az eső, de akkor is, ha erősen tűz a nap. A föléjük boruló tető véd, hívogat. A belső tér egyszerű eszközökkel építkezik. A bejárati zóna köti össze a két, utcával párhuzamos tömeget. A nyílások elhelyezése, a fény tudatos kezelése tágitja a tér szűkösségét. Fény jön be az ablakokon keresztül, melyet a lépcső határoló, homokfűjtő üvegfal szűr. A lépcső feletti bevilágító sáv belehasít a horizontális diffúz fénybe. Az emeleten a ferde és a sík tető felületek váltakozása egyfajta dialektikává nemesül. Ezen a szinten a zsihozban és az osztályterekben dramatizálódik a ferde tető élménye.

The development of unbroken rows of the street is bordered by a gate opening on the edge of the plot which is continued in a drive-way. The gate is open up to the height of one storey, but closed above with reinforced concrete plates from both sides, yet there are some apertures in it. The barn, the drive-way area appear abstract, we did not add the gate to the gate opening. This space is continued in a cortile supplying safety and security surrounded by walls. The quadrangle is the place for relaxation between lessons and periods, but has to be suited for celebrations as well. Proceeding toward the rear yard the next thoroughfare is divided into levels. The upper storey directly communicates with the interior student lounge, whilst the roof form bordered by reinforced concrete planes is also dominant from below. We applied the paraphrase of transitory spaces. Such building-parts have excellently been adapted to local climatic conditions. They have numerous variations of designs for closed yet open spaces. In this case covered spaces open from the sides are the continuations of the student lounge in the rear wing, the extension of living space in the transitional seasons. This is strengthened by the fact that children with mental deficiency can always feel quite well here. They can stay in the open air even if it rains, but also when the sunshine is strong. The roof hanging above them is a gesture of protection and invitation as well. Interiors are constructed by using very simple means. Despite its confined floor-space the entrance zone is a meeting point. Light comes through the windows and the upper skylight positioned along the staircase. Upstairs the alternation of slanting and flat roof surfaces are refined into a kind of dialectics. On this floor, the experience of the inclined roof is dramatized in the student lounge and in the classrooms.

A homlokzati anyaghasználatban is manifesztálódik a hagyomány és az annak elidegenítéséből adódó feszültség. A vakolat barna színe a pajtákon használt fadeszkázatra és a termőföld színére emlékeztet. A nyersbeton felületek a fedett, oldalról nyitott terek részleges lezárásaként jelennek meg. Várakozásunkkal ellentétben a pajta fakapuja nincs a helyén, helyette az üresség, a nyílás dominál.

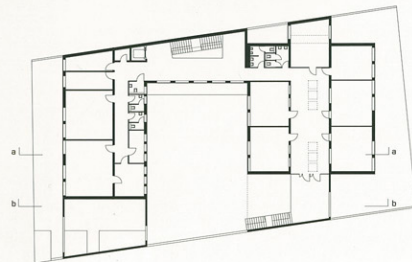
A külső esztétikai aszketizmusának a színes belső világ a kiegészítője. A házon nem látunk díszeket - falfelületek, síklemez keretezésű ablakok és a tetők határolják a tömeget. Azonban ez a kép önmagában soha sem mutatkozik. Minden esetben kiegészül a belsőterek élénkségével.

Mint minden átirat, ez az épület is csak csírában hordozza kiindulási kötöttségeit. Nem a valós, az épített szubsztanciára reagál, sokkal inkább emlékekre, érzésekre, letűnt városképekre. Mérlegel, milyen rejtett értékek legyenek megmutatva. Kiragad, elidegenít, részeket eldob, újakat beemel, és az egészet egybe gyúrja. A múlt és a jelen képei keverednek benne.

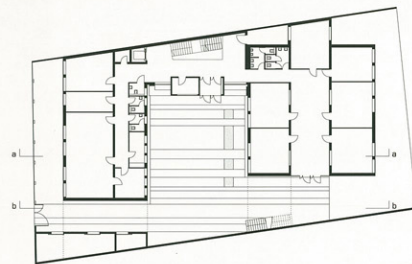
Gunther Zsolt

The tension created by tradition and its alienation is also manifest in the use of materials on the facade. The brown shade of the plaster-work evokes the colours of plankings used on barns as well as that of arable soil. The raw surfaces of concrete appear as a partial close-down of the covered spaces open at the sides. Despite expectations, the wooden gate does not materialize here - instead there is emptiness, with the opening dominating. The aesthetical asceticism of the exterior is complemented by a colourful interior world. The exterior is left free from decorations: it is wall expanses, windows with flatplate frames and roofs that make up the house. Yet this image never appears in itself. In each case it is complemented by the liveliness of the interiors. As each transcription, this building doesn't reveal its initial constraints either. It doesn't respond solely to the real, built substance, rather to memories, sentiments, cityscapes of long ago. It ponders which concealed values should be put to display. It removes some elements, alienates them, discards some parts, adds other ones thus creating a new entity. The smell of the past and the present is mixed in it.

Zsolt Gunther

1. emeleti alaprajz / first floor plan m1:500

földszinti alaprajz / ground floor plan m1:500